

IDENTIFIKÁCIA A OVERENIE IDENTIFIKÁCIE KLIENTA PODĽA AML ZÁKONA

V súvislosti s aktuálnym nepriaznivým vývojom na Ukrajine a následnou ruskou vojenskou inváziou, ktorý môže vyústiť do masovej migrácie cudzincov na územie SR je potrebné reagovať na aplikačné problémy v súvislosti s uplatňovaním ustanovenia § 7 ods. 1 písm. a), § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „AML zákon“).

Jedným z cieľov smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ (ďalej len „V. AML Smernica“) je presná identifikácia a overenie údajov fyzických osôb a právnických osôb z dôveryhodných zdrojov, ktoré sú dôležité pre boj proti praniu špinavých peňazí alebo financovaniu terorizmu. **Primárnou povinnosťou pri predchádzaní legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu je preto spoľahlivá a dôveryhodná identifikácia a overenie identifikácie klienta (ďalej len „identifikácia klienta“) zo strany povinných osôb**, a to niektorým zo spôsobov ustanovených AML zákonom.

Podľa § 8 ods. 1 písm. a) AML zákona overením identifikácie sa na účely tohto zákona rozumie a) pri fyzickej osobe overenie údajov podľa § 7 ods. 1 písm. a) v jej doklade totožnosti, **ak sú tam uvedené, a overenie podoby osoby s podobou** v jej doklade totožnosti za jej fyzickej prítomnosti alebo s použitím technických prostriedkov a postupov, ak takýmito prostriedkami a postupmi je možné vykonať overenie identifikácie na úrovni, ktorá je z hľadiska dôveryhodnosti výsledku overenia obdobná overeniu za fyzickej prítomnosti; u fyzickej osoby-podnikateľa aj overenie údajov podľa § 7 písm. a) na základe dokumentov, údajov alebo informácií získaných z úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je podnikateľ zapísaný, alebo z iného dôveryhodného a nezávislého zdroja.

Za doklad totožnosti, na základe ktorého je možné zistiť a overiť identifikáciu klienta – občana Ukrajiny, resp. rodinného príslušníka ako občana tretej krajiny, ktorí museli opustiť Ukrajinu v súvislosti s prebiehajúcim vojenským konfliktom a v súčasnosti sa nachádzajú na území Slovenskej republiky, možno podľa právneho poriadku SR považovať:

- **platný cestovný doklad (cestovný pas, diplomatický pas, služobný pas, náhradný cestovný doklad, cestovný doklad cudzinca, náhradný cestovný doklad Európskej únie, iný doklad** podľa z. č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch),
- v prípade žiadateľa o azyl **preukaz žiadateľa o azyl**, ktorý slúži ako doklad totožnosti na čas konania o udelenie azylu; následne cudzincovi, ktorému bol udelený azyl, sa vydáva **doklad o pobyte, v ktorom je uvedený názov „azylant“** (z. č. 480/2002 Z. z. o azyle),
- ak je cudzincovi udelený prechodný pobyt - doplnková ochrana alebo trvalý pobyt – azyl, cudzincovi je vydaný **doklad o pobyte** vo forme polykarbonátovej karty (z. č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov),
- ak nemá cudzinec vlastný cestovný doklad a má udelený azyl je cudzincovi vydaný k polykarbonátovej karte **cestovný doklad** podľa Dohovoru z 28. septembra 1954 a Dohovoru 28. júla 1951,

- ak nemá cudzinec vlastný cestovný doklad a má udelenú doplnkovú ochranu je cudzincovi k polykarbonátovej karte vydaný **cudzinecký pas**,
- potvrdenie o udelení/predĺžení tolerovaného pobytu na území SR („odídeneč“) vydané Úradom hraničnej a cudzineckej polície P PZ môže slúžiť len na zistenie adresy trvalého alebo iného pobytu klienta, ak nie je uvedená v predložennom doklade totožnosti,
- **dočasný doklad o identifikácii občana Ukrajiny** (osvedčenie) vydaný konzulárnym oddelením Veľvyslanectva Ukrajiny v SR nie je spôsobilým dokladom na zistenie a overenie identifikácie klienta, nakoľko je dočasný, bez akýchkoľvek ochranných prvkov a je vydaný len do doby vydania riadneho dokladu totožnosti.

Ostatné doklady ako napr. vodičský preukaz, zbrojný preukaz, karta poistenca sa nepovažujú podľa právneho poriadku SR za doklad totožnosti. Tieto doklady sú len sekundárne, podporné doklady, ktoré sa môžu použiť ako ďalšie doklady popri doklade totožnosti, na zistenie a overenie ostatných požadovaných údajov.

V prípade, ak je cudzincovi udelený tolerovaný pobyt na území SR („odídeneč“) a je mu vydaný doklad vo formáte A4 na kancelárskom papieri bez ochranných prvkov, takéto potvrdenie **nemožno považovať za doklad totožnosti**, na základe ktorého možno overiť identifikáciu klienta v zmysle § 8 ods. 1 písm. a) AML zákona.

V súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine, ktorý spôsobil hromadný prílev cudzincov na územie SR je potrebné zohľadniť cieľ AML zákona, ktorým je predchádzanie legalizácii príjmu z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu, ako aj ochrana finančného systému je nevyhnutné, aby povinné osoby hodnotili a riadili riziká v súlade s § 20a AML zákona, najmä v súvislosti s možným zneužitím identity utečencov na legalizáciu alebo financovanie terorizmu.

V Bratislave dňa 2.3.2022

plk. Mgr. František Sailer
riaditeľ
finančnej spravodajskej jednotky P PZ